

Силабус курсу

Міжнародне і порівняльне трудове право

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 29 Міжнародні відносини
Спеціальність – 293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: 2, Семестр:3

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного права та міграційної політики

Слома Валентина Миколаївна

Контактна інформація v.sloma@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою дисципліни «Міжнародне і порівняльне трудове право» є глибоке та ґрунтовне опанування студентами системи знань з міжнародного і порівняльного трудового права, формування практичних умінь і навичок щодо правильного тлумачення та застосування норм трудового права

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- існуючі в доктрині підходи до визначення поняття, предмету, функцій міжнародного і порівняльного трудового права;
  - найважливіші джерела правового регулювання трудових відносин;
  - поняття та види суб'єктів міжнародного і порівняльного трудового права;
  - особливості правового регулювання працевлаштування, укладення та припинення трудового договору, робочого часу та часу відпочинку, оплати праці, дисциплінарної та матеріальної відповідальності, охорони праці, вирішення трудових спорів.
- вміти:
- вільно оперувати спеціальною правовою термінологією у галузі міжнародного і порівняльного трудового права;
  - працювати з міжнародними нормативними актами та національним законодавством України;
  - використовувати набуті знання з міжнародного і порівняльного трудового права в юридичній практиці;
  - приймати оптимальні рішення з ефективності застосування на практиці норм, що регулюють трудові відносини.

Структура курсу

Години (лек. сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Загальна характеристика міжнародного трудового права	Усвідомлювати мету, завдання та функції міжнародно-правового регулювання праці. Розуміти поняття та принципи міжнародного трудового права.	усне опитування, тестування
2 / 2	Тема 2. Суб'єкти міжнародного трудового права.	Вміти диференціювати суб'єктів міжнародного трудового права, визначати їх роль у певних видах індивідуальних і колективних трудових відносин.	усне опитування, тестування
2 / 2	Тема 3. Джерела міжнародно-правового регулювання праці.	Знати основні види джерел міжнародно-правового регулювання праці. Розуміти співвідношення міжнародного та національного трудового законодавства.	усне опитування, тестування
2 / 2	Тема 4. Порівняльне трудове право	Знати поняття, предмет порівняльного трудового права, особливості регулювання трудових правовідносин, зокрема, ускладнених іноземним елементом.	усне опитування, тестування
2 / 2	Тема 5. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування.	Знати державні гарантії у сфері зайнятості населення в різних країнах. Розуміти сутність понять: «безробітний», «підходяща робота». Знати особливості працевлаштування в країнах ЄС.	усне опитування, кейси, тестування
4 / 4	Тема 6. Трудовий договір.	Знати стадії укладення трудового договору, види трудових договорів за законодавством країн Європи, США та України. Усвідомлювати відмінності трудового договору від цивільного-правового договору про виконання роботи. Вміти скласти проєкт трудового договору.	усне опитування, кейси, тестування
4 / 4	Тема Робочий час і час відпочинку.	Знати види робочого часу, його режими та облік. Розуміти підстави для застосування надурочних робіт. Знати види часу відпочинку працівників,	усне опитування,

		види відпусток та їх правове регулювання.	кейси, тестування
2 / 2	Тема 8. Оплата праці.	Знати системи та форми оплати праці, види гарантійних і компенсаційних виплат. Розуміти сутність тарифної системи..	усне опитування, кейси, тестування
2 / 2	Тема 9. Трудова дисципліна і дисциплінарна відповідальність.	Знати методи забезпечення трудової дисципліни, види заохочень працівника за успіхи у праці, а також види стягнень за порушення трудової дисципліни. Розуміти порядок застосування заохочень і стягнень.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 2	Тема 10 Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	Розуміти умови настання матеріальної відповідальності за законодавством країн. Знати: види матеріальної відповідальності працівника, особливості матеріальної відповідальності роботодавця.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 2	Тема 11. Правове регулювання охорони праці	Знати: гарантії прав працівників на охорону праці, порядок організації охорони праці на підприємстві, в установі, організації, порядок проведення розслідувань нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.	усне опитування, кейси, тестування
2 / 2	Тема 12. Трудові спори (конфлікти) та порядок їх вирішення	Усвідомлювати підстави виникнення трудових спорів, знати їх види. Знати порядок вирішення індивідуальних трудових спорів та колективних трудових спорів, порядок оголошення страйку.	усне опитування, кейси, тестування

Літературні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Загальна декларація прав людини 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод (з протоколами) 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_004

4. Конвенція МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці і занять 1958 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Конвенція МОП № 29 про примусову або обов'язкову працю 1930 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#Text
6. Конвенція МОП № 168 про сприяння зайнятості і захист від безробіття 1988. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_182#Text
7. Конвенція МОП № 88 про організацію служби зайнятості 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_224#Text
8. Конвенція МОП № 2 про безробіття 1919 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_143#Text
9. Конвенція МОП № 44 про допомогу особам, котрі є безробітними з незалежних від них обставин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_204#Text
10. Рекомендація МОП № 85 щодо заробітної плати 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_228#Text
11. Рекомендація МОП № 184 щодо надомної праці 1995 р. URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/rekomendacii/rekomendacia-mop-sodo-nadomnoi-praci-no-184
12. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
13. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
14. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>
18. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII (в редакції Закону України від 21.11.2002 р. №229-IV). (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
19. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
20. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
21. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>
22. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затв. Постановою КМУ від 08.02.1995 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>
23. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затв. Постановою КМУ від 11.04.2019 р. № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>

Рекомендована література

24. Бурима К.В. Індивідуальні трудові спори. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 94-101.
25. Бурка А.В. Допомога по частковому безробіттю: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2023. № 2. Т. 2. С. 128-133.
26. Вавженчук С. Поновлення на роботі в разі незаконного звільнення або переведення як захід захисту трудових прав (Частина 2). *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 88-92.
27. Вареник О.С. Напрями оптимізації локального правового регулювання охорони праці. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 6. С. 20-26.
28. Венедіктов С.В. Міжнародне та порівняльне трудове право: підручник. Київ: ДДА, 2023. 260 с.
29. Волошина В.В. Зарубіжний досвід правового регулювання роботи понад встановлену норму тривалості робочого часу. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 1. С. 32-36.
30. Галкіна Н.М. Окремі правові питання зовнішньої трудової міграції в контексті трудової мобільності працівників. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 258-260.
31. Гентош Н.С., Медвідь Ю.О. Процесуальний зміст принципу диспозитивності у вирішенні індивідуальних трудових спорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 261-264.
32. Дейнека В. Генеза і сутність права на працю. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 139-144.
33. Довганик Н.М., Чалюк Ю.О. Від трипартизму до поліп артизму Міжнародної організації праці: до 100-літнього ювілею. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. Вип. 1 (50). С. 23-28.
34. Домантович В.В., Киян В.Я. Особливості правового режиму робочого часу. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 102-108.
35. Дрозд О.Ю. Сутність і зміст дистанційної роботи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Вип. 2. С. 47-54.
36. Дрозд О.Ю., Оксін В.Ю. Посередництво у працевлаштуванні закордоном – захист інтересів чи шахрайство. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Вип. 1 (48). С. 42-45.
37. Дубовик Т.С. Дисципліна праці як складовий елемент відповідальності сторін трудового договору. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. № 6. С. 43-52.
38. Жовнір Т. Зміст правового становища самозайнятої особи. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 76-81.
39. Козін С.М. Міжнародний захист як вид захисту трудових прав мігрантів. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. № 3-2. С. 42-46.
40. Козуб І. Захист від дискримінації у сфері праці за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 121-126.
41. Лук'янчиков О.М. Правове регулювання матеріальної відповідальності роботодавця: монографія. Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019. 254 с.
42. Мельник В. Особливості захисту трудових прав окремих категорій працівників у судовому порядку. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 155-159.
43. Одовічена Я.А. Особливості трудового договору з нефіксованим робочим часом. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С. 226-228.
44. Остапенко Ю.О. Проблеми правового регулювання реалізації трудових прав дистанційними працівниками. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. №. 3-2. С. 53-57.

45. Плева В.А., Бразалук М.Ю. Особливості застосування матеріальної та цивільно-правової відповідальності до працівників, які вчинили шкоду підприємству під час виконання службових обов'язків. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Вип. 2 (49). С. 55-58.
46. Пожарова О., Пожаров Ю. Юридичні гарантії трудових прав жінок: міжнародні акти та законодавство України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 160-164.
47. Слома В.М. Дистанційна робота: окремі аспекти правового регулювання. *Право і суспільство*. 2022. № 2. С. 115-120.
48. Слома В.М. Право на працю та гарантії його реалізації. *Наше право*. 2022. № 4. С. 20-24.
49. Соза Відал А.К., Бондар О.С. Щодо дискримінаційних проявів у сфері трудових відносин. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. № 1. С. 75-81.
50. Шкарупа К.В. Зміст та значення державної політики у сфері зовнішньої трудової міграції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. № 3-2. С. 76-81.
51. Kodeks pracy. URL: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2022/pozycja/1510>
52. [Bob Hepple](#). Factors Influencing the Making and Transformation of Labour Law in Europe. URL: <https://academic.oup.com/book/8916/chapter-abstract/155197269?redirectedFrom=fulltext>
53. Leonid Mohilevsky. Theoretical and methodological approaches to defining concepts of the labour law system. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. № 1. С. 28-32.
54. Oleksandr Voroniatnikov, Danylo Leschukh, Valentyna Sloma, Valentyna Myronenko, Yuliia Trufanova. Modern Features of The Legal Regulation of Labor Rights in Ukraine. *Res Militaris*, 2023. Vol.13, N°2, January Issue. P. 1930-1941
55. Rym O.M., Pylypenko P.D. The principles of labour law of the European Union and Ukraine: in search of harmonization. URL: <https://www.researchgate.net/publication/344225780> **THE PRINCIPLES OF LABOUR LAW OF THE EUROPEAN UNION AND UKRAINE IN SEARCH OF HARMONIZATION**
56. Serhii Lukash. Place and significance of ILO regulatory documents in the system of labour law sources of Ukraine. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. № 1. С. 23-27.
57. Sloma V., Moskaliuk N. Legal regulation of home based work. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 4 (32) С. 140-145.
58. Yurii Chyzhmar. The role of International Labour Organization conventions in the system of sources of labour law of Ukraine. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 10. С. 16-22.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:<http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL:<http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:<http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. URL:<http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Міжнародної Організації Праці URL: [https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm](https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm)

Політика оцінювання

Політика щодо дедайлнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Екзамен	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів - 25 балів) 2. Модульна контрольна робота - 75 балів	Усне опитування під час занять (7 тем по 5 балів - 35 балів) 2. Модульна контрольна робота - 65 балів	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) = 20 балів. 2. Теоретичне запитання = 30 балів. 3. Практичне завдання = 50 балів.	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом